

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Srody kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercyja w półkolumnie, drukiem gromont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na czwarty kwartał 1859. od 1go października do ostatniego grudnia:

na miejscu	:	:	:	:	4 zł.	} waluty austr.
z pocztą	:	:	:	:	5 zł.	

Z dodaniem 5 cent. na stempel kto żąda osobnego kwitu, a nadto Urzęda i Władze iż nie przyjmują niefrankowanych listów, załączają tyle należności, ile przesłanie kwitu pocztą na ich odległość wynosi.

Przesyłki (franco) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na założenie systemizowanej szkoły parafialnej w *Chreptowie*, złoczowski obwodzie zobowiązała się gmina na wieczne czasy płacić każdemu nauczycielowi, który pełnić ma także obowiązki dyaka, roczną kwotę 50 zł. 40 c. austr. wal. w gotówce, oraz 12 nieszno-austr. mierzów żyta, 4 mierz jęczmienia i 4 mierz bieżki w ziarnie, istniejący szkolny budynek urządzać odpowiednio i w dobrym utrzymywać stanie, sprawić i dokupywać potrzebne szkolne porządki, oraz z własnych funduszków nakupić i zwieźć 4 n. austr. sęgi miękkiego drzewa na opał szkoły.

Okazana temi składkami dążność ku podniesieniu oświaty ludu podaje c. k. namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Obwieszczenie akademii sztuk pięknych.)

Wiedeń. 24. września. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące obwieszczenie c. k. dyrektoratu akademii sztuk pięknych z dnia 20. września 1859 r.:

Z dniem 1. października b. r. rozpoczyna się w akademii sztuk pięknych pierwszy kurs szkolny roku 1859-1860.

Przyjmowanie uczniów zaczyna się od tego dnia, z wyjątkiem dni niedzielnych, codziennie włącznie do dnia 10go października w godzinach przedpołudniowych od 9. do 12. godziny pod warunkami dotąd istniejącymi.

Uczniowie, którzy i nadal uczeszczać chcą do pomienionej akademii, albo co nowo wstępują, zgłosić się mają w ciągu tego czasu do profesorów odnośnych oddziałów sztuk pięknych a potem do dyrektoratu w kancelaryi akademii.

Co do warunków przyjmowania, przypomina się, że do wstępu do jednej z przygotowawczych szkół, do szkoły rytownictwa krajobrazów na miedzi, albo do szkoły dla mniejszej plastyki, ornamentyki i snycerstwa potrzeba wykazać się świadectwami z ukończonej trzyletniej niższej szkoły realnej albo z niższego gimnazjum albo nareszcie z wiedzy wyrównywającej wiadomościom, jakich można nabyć w jednym z tych zakładów, zaś do wstępu do oddziału architektury potrzebne są świadectwa z odpowiednich nauk elementarnej matematyki, wykreślnej geometryi, fizyki, miernictwa, mechaniki, techniki budowniczej, i zupełnej biegłości rysowania z wolnej ręki.

Po przyjęciu złożony mają ci co nowo wstępują immatrykulacyjną należność w kwocie 1 zł. 5 c. i dydaktrum w kwocie 6 zł. 30 c. austr. wal. za jedno półrocze z góry.

(Patent cesarski w sprawach kościoła ewangelickiego. Ciąg dalszy.)

§. XLI. Powołany do przewodniczenia zborowi zarządu kościelnemu, odpowiedzialny jest osobiście za to, gdyby nie miał być utrzymany prawny porządek, tudzież by niepowzięto żadnej uchwały, któraby prawne przepisy zboru przekraczała, lub sprzeciwiała się istnjącym przepisom. Prezydujący ma prawo i obowiązek wstrzymać w takim wypadku obrady, lecz równocześnie zapisać ma w protokole także i powody tego odroczenia.

Zgromadzenie niemoże opierać się temu odroczeniu, lecz wolno mu wnieść zazalenie swe do protokołu, i wykonanie bliższe tego zamiaru poruczyć niektórym członkom zgromadzenia.

Zazalenie przedłożone być ma kościelnej zwierzchności sądowej, której zgromadzenie podlega, i rozpoznane będzie w drodze instancyi przepisanej (§. V.)

Gdyby prezydentowi niechęciano oddać posłuszeństwa, natenczas jest upoważniony i obowiązany zgromadzenie zasuspendować, a w razie potrzeby wezwać pomocy władz świeckich dla utrzymania porządku prawnego.

§. XLII. By w sprawach, w których należy przestrzegać widoków wszystkich superintendentcyi jednego lub drugiego wyznania — ułatwić wzajemne między nimi porozumienie, lub spowodować je do wspólnego działania, odbyć się ma jeneralna konferencya wszystkich superintendentcyi jednego lub drugiego wyznania, a to każda konferencya odrębnie.

Będzie ona tylko peryodycznie organem złożonym z prawnie oznaczonych zastępców superintendentcyi. Konferencye jeneralne niemogą żadną miarą wdzierać się w prawa przysługujące synodom, ani też ubliżać w czemkolwiek samodzielności superintendentcyi.

§. XLIII. Każde z obydwóch wyznań może zosobna co sześć lat synod odbywać. Ustawy kościelne uchwalone przez synod potrzebują naszego potwierdzenia monarchicznego.

Synody jeneralne odbywać się będą ze zmianą obustronnych postanowień w §. 4 artykułu 26 z roku 1791 bez obecności komisarzy monarchicznych.

§. XLIV. Synody zwoływać będzie ministerjum wyznań i oświecenia publicznego w drodze superintendentcyi i na zasadzie propozycyi wniesionych przez odnoszące się konferencye jeneralne, w którym to względzie powinny przy przedłożeniu tych propozycyi upraszać o Nasze potwierdzenie i je wprzód uzyskać.

§. XLV. Posiedzenia ich niebędą odbywać się publicznie, a to dlatego, by organa kościelne wymienione w §§. II. V. i VI. mogły z potrzebną oględnością i swobodą naradzać się nad przypadającymi im sprawami.

Tylko na obrady konwentów seniorackich i superintendentcyjnych mogą być przypuszczone osoby nienależące do składu tych zgromadzeń, a to jako bierni słuchacze i według bliższych w tej mierze ogłoszeń się mających postanowień.

§. XLVI. Protokoła organów kościelnych wymienionych w §. II. patentu niniejszego spisane być mają z taką dokładnością, by otrzymać z nich można ścisły pogląd tak na przedmiot obrady, jak niemniej i na powody uchwał powziętych. Inne niż sądowe protokoła konferencyi jeneralnych, tudzież protokoła konwentów superintendentcyjnych przedłożone być mają dla dopełnienia Naszego monarchicznego prawa nadzoru przed ich ogłoszeniem i przestaniem do gmin w drodze politycznych rządów krajowych Naszemu ministerstwu wyznań i oświecenia publicznego do rozpoznania, które upoważnione jest do wstrzymania uchwał powziętych w razie uchylenia przepisom prawnym, lub przekroczenia zakresu działalności.

§. XLVII. Seniorów wybierają wszystkie gminy ich dyecezyi konieczną większością głosów z liczby samoistnych plebanów senioratu.

§. XLVIII. Opróżniona posada superintendenta i wikaryuszów superintendentcyjnych obsadzona być może tylko z wolnego wyboru wszystkich gmin parafialnych dyecezyi superintendentcyjnej. Wyborecy nie są przy złożeniu głosu swego ograniczeni ani na superintendentcyę, ani na kraj koronny.

§. XLIX. O wyborze pastorów i nauczycieli należy przed ich instalacją urzędową uwiadomić polityczną władzę krajową. Gdyby

władza ta nie wniosła przeciw temu wyborowi zarzutu w ciągu dni trzydziestu, natenczas wybrany objąć ma urzędowanie i pobierać płace przynależne.

Ameryka.

(Legion złotego krzyża.)

Nowy Jork. Do *D. A. Z.* piszą: W Ameryce mówią znowu o nowym związku tajnym w zamiarach zaborszych. Ta raz idzie o zdobycie Meksyku, bez naruszenia prawa neutralności. Związek stanął w Wirginii i nazywa się „amerykański legion K. G. C.“ co oznaczać ma „Kawaler złotego krzyża.“ Dnia 6. sierpnia i dni następujących odbywały się na zaproszenie prezydenta G. Bickleya tajne obrady, na których znajdowało się wielu polityków i wojskowych. Słychać, że legion liczy już 13.000 ludzi i posiada znaczne zasoby pieniężne. Przewódca wyprawy generał Bickley liczy 38 lat, zna Meksyk dokładnie, i odbywał liczne podróże po Europie; w objęciu się ma być bardzo uprzejmy i posiada dar nabywać zwolenników. Prezydent Juarez w Meksyku, układa się jak wiadomo o legion amerykański, i zdaje się, że legion generała Bickleya tworzy część tego korpusu, ale że ma własne zamiary, uderzyłby i na Juareza, jeżeli tylko wkroczył na terytorium Meksyku.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt. 17. września. Z Ceuty pod dniem 16. b. m. donosi telegram: Spokojność trwa nieprzerwanie; Maurowie nieprzedsiębiorali nowego ataku. — Pogłoska, że rząd marokański wyprawi posła do Madrytu, jest bezzasadna. — Wydano rozkaz poczynić roboty przygotowawcze dla pociągnięcia podmorskiej liny telegraficznej między Algesiras i Afryka. — Uzbrojenia na wyprawę afrykańską odbywają się z największą czynnością. List z Melili obwinia Anglię o podburzanie Maurów; angielski statek parowy znajdujący się przy wybrzeżu, zostawał w ciągłej komunikacji z Maurami.

Anglia.

(Wyjutki dzienna.)

Londyn. 21. września. Na odbytej w sobotę radzie ministerialnej, której wyłącznym przedmiotem była sprawa chińska, niepowzięto jeszcze żadnej stanowczej uchwały. Jak się zdaje, wiadano w Bengalii o nieszczęściu na rzece Peiho o 6 lub 8 tygodni pierwej niż w Anglii. Można to wnosić z doniesienia, że lord Canning uprzedzając rozkazy rządu angielskiego starał się zaraz za nadejściem tej smutnej wiadomości poczynić na miejscu najuagłęjsze kroki, i wysłał do Chin pułki wezwane z powrotem do Anglii. Ze ministerium poleci jeneralnemu gubernatorowi Indii, ażeby zniechęconym i odprawionym wojskom europejskim ofiarował nową zaliczkę pieniężną na rękę i werbunek do Chin, przewidywał to słusznie dziennik *Times*, i sądzą powszechnie, że mało który z tych żołnierzy odrzuci propozycję rządu.

Jak wszystkie prawie dzienniki angielskie zmieniła teraz i *Times* swój sąd o wypadkach na rzece Peiho i nie obwinia już więcej Chinczyków o zdradę i przeniwierstwo. W ostatnim numerze swoim oświadcza krótko i zwięźle, że Chinom nie można zarzucać złamania traktatu. Ambasadorowie, powiada, wiedzieli bardzo dobrze, że żegluga na rzece będzie im wzbroniona, i nie waha się składać całą winę na admirała Hope. W dalszym toku swej rozprawy wyraża się ten dziennik nawet z uszanowaniem o przeczności rządu chińskiego, i pochwała roztropność jego środków. Tylko *Globe* obstaje uporeczywie przy swoim sędzi, i przynawia dziennikowi *Saturday Review*, że musi być chińskiej barwy, kiedy nieprzypuszcza żadnej zdrady w napadzie na rzece Peiho.

Francya.

(Powrót deportowanych. — Uzupelnienie pułków. — Wiadomości bieżące.)

Paryż. 21. września. Deportowani Blanqui i Boichot, dawniejsi członkowie narodowego zgromadzenia, korzystając z amnestyi, przybyli z Algierii do Marsylii.

— Rekrutowaniem z rozmaitych korpusów piechoty, które były we Włoszech, wzrósł korpus piechoty gwardyi znowu do stanu blisko 28.000 ludzi wojska doborowego; 1600 ludzi żandarmeryi, 1600 ludzi zuawów, 1200 strzelców, 9000 grenadyerów i 15.000 woltjerów. Z rozkazu rosyjskiego rządu zakupują 20.000 karabinów najuowszego wzoru w angielskich i francuskich fabrykach. Ta broń jest przeznaczona na uzbrojenie rosyjskich garnizonów nad Amurem i chińską granicą.

— Minister spraw wewnętrznych oświadczył się teraz względem zamiarów rządu w sprawie porządku prasy, i wydał w tej mierze taki okólnik do prefektów:

„Paryż, 18. września 1859.

Panie prefekcie! Uchwałą wynikającą z uczucia szlachetnego przebaczenia i pojednania się, zwolniono wszystkim dziennikom w Paryżu i po departamentach ostrzeżenia, jakie potąd otrzymały.

Cesarz dając taki dowód zyczliwości swej dla prasy francuskiej, okazał tem na nowo, że umiarkowanie polityki jego odpowiada jego potędze i pełności władzy: wysoka i wspaniała prerogatywa jego wniosła tę surowość, jakiej dobro społeczeństwa wymagało.

Wszystkie istnące teraz dzienniki, do których zastosowany mógł być artykuł 32 dekretu z 17. lutego 1852, unikną więc tym

sposobem skutków postępowania, jakie na siebie ściągnęły, i w obec tego dekretu tak zostają, jak gdyby szło o nową ustawę.

Uważam przeto za rzecz potrzebną wspomnieć o jego zasadach i oznajmić panu, w jakim duchu pojmuje zastosowanie jego co do obowiązków przypadających administracyi.

Dekret z 17. lutego 1852 nie jest bynajmniej, jak to nie raz już utrzymywano, ustawą wydaną tylko przy sposobności, i niepowstał podczas przesilenia społeczeństwa i stosunków publicznych, i któryby nieodpowiadał uregulowanemu stanowi rzeczy. Rzecz niewątpliwą, że i ta ustawa, jak wszystkie inne polityczne ustawy, może być ulepszona stosownie do potrzeby i doświadczeń nabytych. zasady jednak, na których polega dekret z roku 1852, zostają w ścisłej styczności z przywróceniem powagi prawa we Francyi i z utwierdzeniem jedności władzy na podstawie powszechnego prawa głosowania.

Rząd cesarski nie ma potrzeby lękać się szczerego roztrząsania swych czynności; jest dość silny, by się miał obawiać zaczepki. Podstawa jego jest szeroka, a polityka wcale narodowa. administracya jego jest tak niepoślakowana, że kłam i oszczerstwo nie zdoła zachwiać moralną jego powagę. Lecz chociaż ta niezależność, to jednak mimo to obowiązany jest ze względów dalekich wszelkiej bojaźni i odnoszących się tylko do dobra powszechnego, nie wyrzekać się prawnych środków obrony, jakie w tak wielkiem państwie jak Francya, i pod rządem, który jest najzupełniejszym wyrazem woli narodowej, są raczej rękojmią bezpieczeństwa i dobra, a bynajmniej przeszkodą.

Prawo wolnego wynurzania zdania swego i ogłaszania swych myśli, jakie wszystkim Francuzom przysługują, jest nabytkiem z roku 1789, i które tak oświeconemu narodowi, jakim jest francuski, odjęte być nie może. Prawo to jednak nie należy łączyć z prawem wolności ogłaszania zdania swego za pomocą pism peryodycznych. Dzienniki są w państwie zorganizowane siły zbiorowe, i podlegają osobnym warunkom pod wszystkimi systemami rządowymi. Państwo ma przeto nadzwyczajne prawa i obowiązki przezorności, tudzież prawo nadzorowania dzienników, a jeśli zastrzega sobie przytłumiać nadużycia ich wprost w drodze administracyjnej, tedy nie ogranicza przez to wolności myśli, lecz dopełnia tylko środka ochronnego dla dobra powszechnego. Wykonanie tego systemu ochronnego, które mu bezsprzecznie przysługują, wymaga głębokiego uczucia sprawiedliwości, umiarkowania i stałości.

Muszę wspomnieć jeszcze i o tem, że w sprawach administracyjnego dopełniania ustaw prasy należy przedewszystkiem zachować miarę należyta. Jakoż robię Cię panie Prefekcie szczególnie uważnym w tej mierze. A że rząd ma wole i obowiązek, by zasady swej władzy nie dać niezem osłabić, przeto wolność rozpoznawania może ścieśnić tylko takimi ograniczeniami, jakich dozwala poszanowanie konstytucyi, prawowitość dynastyi cesarskiej, widoki dobra powszechnego, tudzież moralność publiczna i religia.

Rząd więc nie myślać bynajmniej o tem, by do chwaleńa czynności jego kogokolwiek zmuszać, przyjmować będzie zawsze postrzeżenia słuszne, a prawo rozpoznawania będzie odróżniać od systematycznej opozycyi, złości i uporeczywości. Rząd niezego bardziej nad to nie pragnie, jak by mu wyjaśniono szczegóły w sprawach rozmaitych, lecz nigdy tego nie ścierpi, by społeczność niepokojono karygodnymi podżeganiami lub nieprzyjaźnemi namiętnościami.

W końcu liczę panie Prefekcie na Twoją gorliwość, z jaką dopełnisz obowiązku swego. W spółdziśle, jakiego się od pana spodziewam, masz pan przestrzegać tego, by nie dopuszczono się jakiej dowolności, lecz także niedozwolisz i na żadne nadużycia, któreby wolność przyznana ograniczały. Tym sposobem popierać będziesz pan zamiary Cesarza i zjednasz sobie jego pochwałę i względy.

Chejcie panie Prefekcie przyjąć wyraz itd.

Minister spraw wewnętrznych *książe Padwy.*“

Belgia.

(Budowa fortyfikacyi antwerpskich. — Wiadomości bieżące.)

Izby zwołano na 27go b. m. by w moc odnoszących się uchwał senatu przystąpić do drugiej obrady nad łoweńską ustawą o śledztwach. To posiedzenie nadzwyczajne trwać będzie tylko dni kilka. Publiczna licytacya przedsiębiorstwa fortyfikacyjnych budowli w Antwerpii odbędzie się według rozporządzenia ministra wojny z 31go b. m. w Antwerpii, a przedsiębiorstwo to oddane będzie najmniej żądajacemi. Według tego rozporządzenia wynoszą koszta tych budowli (wielki mur zewnętrzny i kasztele) około 40 milionów, a każdy kompetent w tej mierze musi wprzód złożyć kaucyę w sumie jednego miliona. Cała ta budowa ukończona być ma w przeciągu trzech lat.

Włochy.

(Komunikacya z Austryją otwarta. — Garybaldiego mianowanie. — Wiadomości bieżące. — Stan rzeczy w Romagni.)

Florencya. 16. września. Toskański rząd mianował generał-majora Garybaldi dekretem z dnia 15go września generał-porucznikiem.

Monitore Toscano zawiera następujące obwieszczenie: Sardyński jeneralny urząd pocztowy oznajmia przywrócenie pocztowych komunikacyi z Austryją na Peschierę i Brescello. Spodziewają

się, że pocztowe komunikacje na most Lagoscuro także wkrótce zostaną otwarte. Stosowne kroki w tej mierze są w toku już od lipca bieżącego roku.

Rzym, 17. września. *Indépendance* umieszcza marsylskie depesze, według których Papież zupełnie przyszedł do zdrowia, udziela audyencyi, i po dniu 26go b. m., t. j. po odbytych konsystorzach wyjedzie na wieś. Papieski rząd tłumaczy notę Monitora z dnia 9. września bardzo korzystnie. Kardynał Antonelli miewa z księciem Graminont liczne konferencje. Według listów prywatnych rozszerzone zostaną przywileje rady państwa i finansowej konsulty.

— O stosunkach w Romani piszą z Rzymu: Wojskowe stanowiska papieskich w Pesaro i Urbino nie zmieniły się wcale do połowy miesiąca września, a tak samo i wojska rewolucyjne w Rimini nie ruszyły się z tamąd. Potrwa to zapewne jeszcze i dłużej, gdyż generał Kalbermatten nie ma więcej nad 5000 żołnierza regularnego i około 4000 ludzi z gwardji posiłkowej niedawno zorganizowanej, a z tak nieliczną siłą zbrojną trudno mu wystąpić przeciw nierównie mocniejszemu nieprzyjacielowi. Wojska rewolucyjne w Rimini i w S. Archangelo pod wodzą Mezzacampa i Rosselli'ego liczą 8500 zbrojnych i 16 dział, z których wszystkie oznaczone są krzyżem sardyńskim.

Projekt pożyczki rządu rewolucyjnego spełził na niczem, a do połowy sierpnia zostawał rząd ten w kłopotach pieniężnych, gdyż nie mógł zoldu wypłacić nawet swemu wojsku. Dopiero teraz zaradziła temu Sardynia przesłaniem potrzebnych sum pieniężnych.

W legacjach krząta się propaganda mazzinistowska i nie zaspia swej sprawy, a na wypadek przywrócenia władzy prawnej zamysła użyć wojsk będących teraz na żołdzie rewolucyjnym przeciw programowi sardyńskiemu na korzyść własnych swych widoków.

Pewność, z jaką część ludności wyglądała dawniej utrwalenia się rządu rewolucyjnego, mocno się już zachwiała, a równocześnie wzmagają się i niechęć mieszkańców w Romani. Jakoż ludność wiejska skłoniłaby się już łatwo do przywrócenia rządów papieskich. Klasy majątniejsze przejęte są wielką obawą, a ogłoszenie uchwały, jako naród nie uznaje już więcej papieskiej władzy zwierzchniej w Romani, nie sprawiło bynajmniej tego wrażenia, jak się tego spodziewano. I musiało też przyjść koniecznie do tego, zwłaszcza że ludność wie dobrze o tem, jako wyraz „wola narodu“ jest tylko płaszczykiem, gdy tymczasem wola ta skrepowana we wszystkim, i że parlament rewolucyjny jest tylko wynikiem zabiegów komitetu rewolucyjnego, a bynajmniej nie dziełem wyborów powszechnych. Nie dziw więc, że lud uważa także i głosowanie za czezą tylko formalność.

W Bononii głosowało z 18.000 upoważnionych do głosowania tylko 6000, w Rawenie z 8000 tylko 1000, w mieście i prowincji Ferrarze z 60.000 zaledwie 3200. Do tej prowincji wysłał sardyński generał Fauti z Rimini z największym pospiechem wojska dla przytłumienia wzmagającego się tam ducha rewolucyjnego.

Słychać dość powszechnie, że Garybaldi otrzymał rozkaz, by w razie potrzeby wkroczył z mocnym korpuszem na Perugia na ziemię neapolitańską. Rząd tamtejszy ma się jednak na ostrożności.

W rzymskim i w Ankonie panuje spokojność, odkąd skompromitowani przywódcy i promotorowie rewolucji zbiegli do Romani. Mimo to jednak nie ustają bynajmniej zabiegi tajnych towarzyszy, i są powodem słusznej zapewne obawy.

— Pod względem rozszerzonej od 13. b. m. w Neapolu pogłoski, że książę Filangieri niebezpiecznie jest chory, albo przynajmniej zamysła zrzec się prezydentury ministrów, mówi korespondent dziennika *Allg. Ztg.*: Co do pierwszej pogłoski, tyle prawdy, że książę był trochę słaby, ale druga jest tylko próżną gadaniną.

Rosya.

(Zwiedzenie zatoki kronsztadzkiej. — Fundacye w pamięć pełnoletności następcy tronu.)

Petersburg, 14. września. Cesarz udał się zład dnia 9. września parostatkami „Alexandria“, któremu towarzyszył parostatek „Strelua“ do wielkiej zatoki Kronsztadzkiej i oglądał śrubowy parostatek „Retwisan“, parowe fregaty „Gromoboj“ i „Połkan“, które pod rozkazami kontradmirała z cesarskiej świty Istomina wróciły z śródziemnego morza; z rozkazu Cesarza hębniono na statku „Retwisan“ marsz jeneralny. Potem udał się Cesarz znów na parostatek „Alexandria“ i wrócił do Petersburga.

— Dla uczczenia pełnoletności wielkiego księcia następcy tronu Mikołaja Alexandrowicza powzięły niektóre korporacje Moskwy uchwały, któremi pamięć dnia tego przechować chcą w Rosyi po wieczne czasy. Uchwały są następujące: 1) Stan kupiecki wychowywać będzie w szkole założonej w 1834 roku w dniu uznania pełnoletności Cesarza, o 50 uczniów więcej; odnośni wychowawcy wybierani będą z sierót albo z synów zubożałych kupców albo mieszczan; lokal szkoły zostanie w tym zamiarze powiększony. 2) Mieszczanstwo przyjmuje na siebie 3000 rubli srebrnych, które z zaległości podatkowych zaliczyło za mieszczan ubogich. 3) Korporacja rzemieślników uwalnia zubożałych do tego stanu należących albo małoletnich od zaległości podatkowych w kwocie 6000 rubli srebrnych.

Księstwa Naddunajskie.

(Nowe miasto.)

Bukarest. Deutsche Ztg. zawiera następującą wiadomość: „Niektórzy obywatele zamieszkali nad dolnym Dunajem powzięli zamiar wybudować wspólnie miasto nowe i upraszali księcia Kużę o pozwolenie nazwania miasta od jego imienia.

Książę taką im dał w tej mierze odpowiedź na piśmie: Przyzwalamy na to, by nowe miasto nad Dunajem nazwano od imienia książęcego, nie od naszego jednak, lecz raczej od imienia księcia Mirczy tak świetnego w dziejach naszej ojczyzny. Gdyby nam los dozwolił złożyć krajowcom naszym dowody patryotycznych uczuć naszych choćby nawet z poniesieniem ofiar największych, natenczas spodziewamy się, że ojczyzna uzna kiedyś także i nasze zasługi.

Turcya.

(Doniesienia z Czerkiesyi.)

Konstantynopol, 10go września. Zwycięstwo Rosyan w Czerkiesyi jest, jak słychać, stanowcze; cała artylerja Szamila została zdobytą; do 300 rodzin uciekło do Konstantynopola. Pan Bulwer przesłał do Londynu protestacyę podpisaną przez 250 czerkieskich naczelników.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 23go września. *Morning Herald* zapewnia, że układy w Zuryku postępują pomyślnie, i dodaje, że stypulacye z Villafranca będą ściśle zachowane.

Medyolan, 20 września. Akademia sztuk pięknych została rozwiązana i ma być nanowo uorganizowana. Deputacye z Medeny i Parmy przybyły tu wczoraj.

Turyń, 21. września. Sardyński pełnomocnik w Neapolu, Tagliacaran, przeniesiony został do Haagi. D'Azeglio powrócił z Londynu. Rząd mianował osobną komisję, która ma ułożyć nowe statuta akademii medyolańskiej; szefem tej komisji jest Mauri, a prowizorycznym dyrektorem hrabia Arese.

Florencya, 19. września. Zjechał tu piemonecki komisarz Vignet, by naradzać się z rządem tokańskim i innemi rewolucyjnymi rządami centralnymi Włoch względem zaprowadzenia jednokrotnych monet, ceł, wagi i miary. — Jenerał Fauti, który przybył tu przed kilkoma dniami, ma objąć naczelne dowództwo nad armią tokańską. Protestacya czterech arcybiskupów sprawiła głębokie wrażenie na ludności; codziennie pokazuje się wyraźniej, że rządowi dzisiejszemu zbywa na popularności, a ponieważ przytem upada handel coraz bardziej, objawia się już także po miastach niechęć ku panującemu stronnictwu.

Bononia, 22go września. Rząd rewolucyjny wydał zakaz wywozu zboża morzem.

Forli, 18. września. Na granicy między Cattolica i Padem mają być wzniesione fortyfikacye. Adwokat Mayro mianowany jest intendantem prowincyi Forli. Między ludem obiega pogłoska, że wkrótce wkroczy do Romagnii dywizya francuska.

Petersburg, 23. września. Gazeta senacka ogłasza ukazy cesarskie względem poddania wszystkich instytucji kredytowych pod zarząd ministerstwa finansów i względem wydania 5% banknotów w zamian za istniejące teraz. Ciągnięcie przedsiębrane będzie co roku; zacznie się w roku 1861 i będzie trwać 37 lat. Oddane bankowi pieniądze przynosić będą teraz zamiast 3 tylko 2 proc. Inny ukaz postanawia czas służby wojskowej. W armii lądowej trwać będzie służba 15, a przy marynarce 14 lat.

Ateny, 17. września. Wybory wypadły w ducha rządowym.

Damask, 8. września. W Mece miała wybuchać cholera.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woly.)

Olomuniec, 14. września. Na dzisiejszym targu było 305 sztuk rzeźnego bydła z Galicyi, z tych 29 sztuk pozostało niesprzedanych. Ceny spadły w porównaniu z tygodniem upłynionym. Cennar mięsa wypadł po 19. zł. 12 c.

Za najlepszą parę wołów wagi 920 \mathcal{Z} mięsa i 80 \mathcal{Z} łożu 200 zł.; za najpośledniejszą wagi 560 \mathcal{Z} mięsa i 40 \mathcal{Z} łożu 104 zł. Przeciętna cena z 153 przedazy wypadła za 686 \mathcal{Z} mięsa i 72 \mathcal{Z} łożu po 145 zł. walutą austryacką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 25. września

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery	
7. god. zrana	328 11	+ 6 7°	91 4	zachod.	sl.	pochmurno
2. god. po poł.	328 40	+ 13 0°	61 5	"	"	"
10. god. wiecz.	329 26	+ 7 7°	88 5	"	"	jasno
7. god. zrana	329 67	+ 5 3°	92 5	zachodni	sl.	jasno
2. god. po poł.	329 42	+ 13 2°	60 7	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	329 45	+ 8 6°	90 8	"	"	"

Cyrk Will. Carré.

Dziś wielkie przedstawienie i wystąpienie kłownów pp. R o c r é e Wahille i Jeunet, pierwszych gimnastyków Francyi z cyrku Napoleona.

